

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม จากแผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 มีวัตถุประสงค์ว่าจะเร่งรัดพัฒนาการศึกษาทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพให้ เหมาะสมกับสภาพความต้องการในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ โดยมุ่งให้การศึกษาเป็นการ เสริมสร้างบุคคลให้มีความรู้ ความคิดและความสามารถในการ ประกอบอาชีพ มีจริยธรรมและคุณธรรม ตลอดจนมีพลานามัยสมบูรณ์ รักและธำรงศิลป วัฒนธรรมและความเป็นไทยไว้ ตลอดจนก่อให้เกิดความสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างสันติสุขตามวิถีทางประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (พจน ละเอียด 2525 : 75) อย่างไรก็ตามการศึกษาจะอำนวยความสะดวกในการพัฒนาประชากรให้แก่ ประเทศชาติได้มากน้อย เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ และองค์ ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งก็คือครู ซึ่ง เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการ ศึกษา เป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาการและวิชาชีพด้านต่าง ๆ เพราะครูเป็น เสมือนผู้ แผ้วถางชีวิตของคนและของชาติให้มุ่งไปสู่ทิศทางที่ถูกต้องและ เกิดประโยชน์มากที่สุด (บุญสม มาร์ติน 2521 : หน้าพิเศษ) คุณภาพของครูจะมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของ เยาวชนในการที่จะช่วย เสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพและคุณสมบัติอันดีงามให้แก่ เยาวชน ของชาติ

วิทยาลัยพลศึกษา จำแนกตามฐานะของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยแล้วอยู่ ในกลุ่มที่สอง คือกลุ่มวิทยาลัย* (วิจิตร ศรีสะอ้าน 2518 : 2) สังกัดกรมพลศึกษา

* สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มมหาวิทยาลัย กลุ่มวิทยาลัย และกลุ่มโรงเรียนนายร้อย นายเรือ ของทหารและตำรวจ และวิทยาลัยสงฆ์

กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ผลิตครูพลศึกษาและสุขศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อมุ่งผลิตครูที่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติ ในอันที่จะเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน เข้าใจสภาพสิ่งแวดล้อมและสังคม และสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพของชีวิตและสังคมไทย (กรมพลศึกษา 2525 : 1) การที่วิทยาลัยพลศึกษาจะสามารถเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในหมู่นักศึกษาย่อมไม่อาจสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์เพียง เฉพาะแต่การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้ เพราะว่าหลักสูตรมีข้อจำกัดทางวิชาการ คือไม่สามารถเสริมสร้างพัฒนาการโดยรอบด้านของนักศึกษาได้ เนื่องด้วยระเบียบวิธีและ เวลาที่จำกัดและไม่สามารถสนองตอบความต้องการและความสนใจของนักศึกษาได้อย่างครบถ้วน (วิจิตร ศรีสะอ้าน 2:521 : 11) การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น เป็นการศึกษาสำหรับคนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ หรือ เป็นผู้ใหญ่แล้ว ปัญหาและความยุ่งยากหลายประการในระดับอุดมศึกษาไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน หรือการบริหารรวมทั้งกิจการนิสิตนั้น มักเกิดจากการที่ผู้มีส่วนในการดำเนินกิจการของสถาบันอุดมศึกษาเข้าไปว่าผู้เรียนในระดับอุดมศึกษานั้นยังเป็นเด็กอยู่ จึงต้องคอยประคับประคองดูแลให้ใกล้ชิดทุกวิถีทาง (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2521 : 3)

ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาโดยทั่วไปจึงจัดให้มีการดำเนินงานนอกชั้นเรียนในรูปของกิจกรรม เสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งได้รับความสนใจจากบุคคลในสังคมและในสถาบันอุดมศึกษามาก โดยเฉพาะผู้บริหาร คณาจารย์และนิสิตนักศึกษาโดยทั่วไป ทั้งนี้ เพราะทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับการเรียนในห้องเรียนตามหลักสูตรเพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอที่จะส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษาในด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ สังคม และอื่น ๆ ได้ กิจกรรมนักศึกษาจะช่วยเสริมสร้างให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่สามารถในการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยและสามารถแก้ปัญหาให้ตนเองและสังคม ทำให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

คำว่ากิจกรรมนักศึกษาจะมีความหมายขอบ เขตกว้างขวางเพียงใดนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้มากมาย อาทิ เช่น

แมคเคลอ (McClure 1971 : 494-500) กล่าวถึงกิจกรรมนักศึกษาว่า หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักศึกษาในขณะที่อยู่ในสถาบันการศึกษา

ในฐานะนักศึกษา

เฟรดเดอริก (Frederick 1959 : 51-52) ได้ให้ความหมายของกิจกรรม นักศึกษาว่าครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหลายในสถานศึกษา ซึ่งนักศึกษามีความสมัครใจในการ เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้ต้อง เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษายอมรับและสนับสนุน โดยมีอาจารย์ และผู้บริหารดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อช่วยให้เป็นไปตาม เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่นักศึกษาจะ เป็นผู้ดำ เนินการเองทั้งหมด และการ เข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ไม่มีผลในการนับ เป็นหน่วยกิตหรือคะแนนใด ๆ ในอันที่จะช่วยให้นักศึกษา เลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา

กู๊ด (Good 1970 : 12) ได้ให้ความหมายคล้าย ๆ กันว่ากิจกรรมนักศึกษา เป็นโปรแกรมและการดำ เนินงานซึ่งนักศึกษาหรือสถานศึกษาจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อ สร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ซึ่งเปิดโอกาส ให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ ทักษะคติ ไม่มีการให้หน่วยกิต นักศึกษาต้อง จัดหาเงินมาดำ เนินการเอง แต่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมแนะนำของสถานศึกษา การจัด กิจกรรมนักศึกษานั้นต้องอยู่บนรากฐานที่จะดำ เนินการให้เป็นไปตาม เป้าหมายที่ได้วางไว้

กิจกรรมนักศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร กิจกรรมนักศึกษา เน้นที่ตัวนักศึกษา ที่จะต้อง เข้ามามีส่วนร่วมและดำ เนินการจัดการด้วยตนเองโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและจะ ต้อง เข้าร่วมด้วยความสมัครใจมิใช่เป็นการบังคับ (นพพงษ์ นุญจิตราดุลย์ 2525 : 38)

กิจกรรมนักศึกษาได้ถูกระงับไประยะหนึ่งตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครอง แผ่นดินที่ 42/2519 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 โดยให้ยกเลิกระเบียบ ข้อบังคับและ ข้อบัญญัติอื่นใด อันเกี่ยวกับองค์การและกิจกรรมนิสิตนักเรียนและนักศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ศูนย์ องค์การบริหาร สโมสร สภา พรรค ชมรม และกลุ่มกิจกรรมของนักศึกษา (คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน 2519 : 1)ต่อมาก็ได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2520 อนุญาตให้จัดกิจกรรม นักศึกษาในด้านการศึกษาได้โดยอยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา จนกระทั่งได้มีมติ คณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 31 มกราคม 2521 (ทบวงมหาวิทยาลัย 2521 : 1)

อนุญาตให้มหาวิทยาลัย สถาบันของหน่วยงานมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้ง องค์การ นิสิต นักศึกษา และดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาได้ โดยอนุญาตให้พิจารณา จัดตั้งสโมสร และชมรม เพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรมและการบำเพ็ญ ประโยชน์ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมนักศึกษา เป็นกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่มีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับการ เตรียมตัวนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย ส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในตนเอง นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกันและอื่น ๆ

วิทยาลัยพลศึกษาในฐานะสถาบันผลิตครูพลศึกษาที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ ได้ดำเนินการผลิตครูพลศึกษาดังแต่ พ.ศ. 2514 จนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลาสิบปีเศษแล้ว วิทยาลัยได้พยายามจัดประสบการณ์การศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาที่จะสำเร็จการ ศึกษาออกไปเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่วิทยาลัยมุ่งหวังให้มากที่สุด คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพดีทั้ง ทางด้านร่างกาย จิตใจ มีจริยธรรมและคุณธรรม และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักคิด เป็น ทำ เป็น และแก้ปัญหาเป็น กิจกรรมนักศึกษาจึง เป็นกิจกรรม เสริมหลักสูตร อีกกิจกรรมหนึ่งที่วิทยาลัยได้จัดและดำเนินการ ซึ่งแต่ละวิทยาลัยในท้องถิ่นต่าง ๆ ต่างก็ จัดกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นที่วิทยาลัยตั้งอยู่ ในการจัดดำเนินการ กิจกรรมนักศึกษาของแต่ละวิทยาลัยย่อมมีปัญหาเกิดขึ้นและแตกต่างกันออกไป เพื่อให้การส่งเสริมการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ มีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยว กับการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษา ว่ามีปัญหาอย่างไร มากน้อยเพียงใด ในฐานะที่ ผู้วิจัย เป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนรับผิดชอบในการผลิตนักศึกษาให้ออกไป เป็นครูพลศึกษาผู้หนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับ

ปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

3. เพื่อ เปรียบ เทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์กับนักศึกษา
เกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารและอาจารย์และนักศึกษา มีความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา อยู่ในระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่ง เมื่อ เปรียบ เทียบความคิดเห็นกันระหว่างกลุ่มทั้ง 3 ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยจะศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในปัจจุบัน และปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเท่านั้น

2. การศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษา จะทำการศึกษาเพียง 7 ด้าน เท่านั้นคือ

- 2.1 ปัญหาด้านการบรรจุวัสดุประสงค์
- 2.2 ปัญหาด้านคณะกรรมการนักศึกษา
- 2.3 ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษา
- 2.4 ปัญหาด้านสถานที่และอุปกรณ์
- 2.5 ปัญหาด้านการเงิน
- 2.6 ปัญหาด้านการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษา
- 2.7 ปัญหาด้านการประเมินผลกิจกรรม

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกที่แท้จริงและ เชื่อถือได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึกหรือวิจารณภาพของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งใดโดย เฉพาะ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษาและผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ทำการสอนและปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ระดับ ป.ศ.สูง (พลศึกษา) ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพลศึกษา ปีการศึกษา 2526

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นสำหรับนักศึกษา เป็นกิจกรรม เสริมหลักสูตรทั้งในและนอกวิทยาลัย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมพัฒนานักศึกษาในด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในสังคม

วิทยาลัย หมายถึง วิทยาลัยพลศึกษาซึ่งเป็นสถาบันการผลิตครูพลศึกษาระดับ ป.ศ.สูง (พลศึกษา) สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 14 แห่ง

(กรมพลศึกษา : 2524 : 3) ดังนี้คือ

1. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัด เชียงใหม่
2. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดมหาสารคาม
3. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดยะลา
4. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี
5. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอุตรธานี
6. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชุมพร
7. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอ่างทอง
8. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุโขทัย
9. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
10. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดกระบี่
11. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร
12. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
13. วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ
14. วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดลำปาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาในปัจจุบัน
2. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา
3. ทำให้ทราบปัญหาในการจัดดำเนินการกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา
4. ทำให้เป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น